

Határozatok Tára

NIILO JÄÄSKINEN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. július 10.¹

C-212/13. sz. ügy

František Ryneš
kontra
Úřad pro ochranu osobních údajů

(A Nejvyšší správní soud [Cseh Köztársaság] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Jogsabályok közelítése — Személyes adatok kezelése — 95/46/EK irányelv — Hatály — Eltérések — A 3. cikk (2) bekezdése — A »kizárólag személyes célra vagy háztartási tevékenység keretében« fogalma — Videokamerás megfigyelőrendszer működtető személy háza bejáratának, a közterületnek és a szemközti ház bejáratának a rendszer általi rögzítése”

I – Bevezetés

1. A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv² kiterjedően szabályozza ezt a területet. Mindazonáltal az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése szerint az irányelv nem alkalmazandó „a természetes személy által *kizárólag* személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében”³ végzett személyesadat-kezelésre.

2. A Nejvyšší správní soud (a Cseh Köztársaság legfelsőbb közigazgatási bírósága) e kivétel értelmezéséről kérdezi a Bíróságot a František Ryneš és az Úřad pro ochranu osobních údajů (személyesadat-védelmi hivatal, a továbbiakban: a hivatal) között folyamatban levő jogvita keretében, amelynek tárgya a hivatal azon határozata, amellyel ez utóbbi megállapította, hogy F. Ryneš több jogsértést követett el a személyes adatok kezelése területén, amikor háza eresze alá egy kamerát szerelt fel, amely nem csupán saját házáról, hanem a közútról és a szemközti házról is felvételeket készített.

3. Ha nem tévedek, a Bíróságnak még nem kellett olyan ügyet tárgyalnia, amelyben megállapította volna, hogy a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdése második francia bekezdésének alkalmazási feltételei teljesülnek, bár alkalmazandóságára hivatkoztak többek között a Lindqvist-ügyben.⁴ A Bíróság ítélezési gyakorlata, különösen az újabb keletű, a személyes adatok védelméhez való alapvető jog számára elsőbbséget biztosító Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet,⁵ valamint a Google Spain és Google ítélet⁶ alapjául szolgáló megközelítés figyelembevételével a jelen indítványban annak megállapítását fogom javasolni, hogy e kivétel nem terjed ki az olyan helyzetekre, mint amely a jelen ügyben fennáll, és ennél fogva a 95/46 irányelv alkalmazandó.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — HL L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.

3 — Kiemelés tőlem.

4 — C-101/01, EU:C:2003:596.

5 — C-293/12 és C-594/12, EU:C:2014:238.

6 — C-131/12, EU:C:2014:317.

4. Hangsúlyozni kell, hogy az a kérdés, hogy az F. Ryneš által „a ház tulajdonosai tulajdonának, egészségének és életének védelme céljából” végzett tevékenységek a 95/46 irányelv hatálya alá tartoznak-e, nem önmagában az ilyen megfigyelés folytatásának lehetőségét érinti. A jelen ügy tárgya egyedül annak megállapítása, hogy e tekintetben mely jogi keret alkalmazandó.

II – A jogi háttér

A – Az uniós jog

5. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 7. cikke értelmében „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát és kapcsolattartását tiszteletben tartsák”.

6. A Charta 8. cikkének (1) bekezdése szerint „[m]indenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez”. A 8. cikk (2) és (3) bekezdése ezt a következőképpen pontosítja:

„(2) [A személyes] adatokat csak tisztességesen és jóhiszeműen, meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni. Mindenki joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni.

(3) E szabályok tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie.”⁷

7. A 95/46 irányelv (12) és (16) preambulumbekkezdése a következőképpen rendelkezik:

„(12) [...] ki kell zárni a természetes személyek által végzett adatfeldolgozást [helyesen: adatkezelést], amennyiben azt kizárólag személyes vagy házi használatra, például levelezés, vagy címjegyzékek vezetése során végzik;

(16) [...] a hang- és képadatok feldolgozása [helyesen: kezelése], például a videokamerás megfigyelőrendszerek esetében, nem tartozik ennek az irányelvnek a hatáskörébe, amennyiben az adatfeldolgozást [helyesen: adatkezelést] közbiztonsági, honvédelmi, nemzetbiztonsági célból, vagy az adott állam büntetőjog területén végzett, illetve más, a közösségi jog hatálya alá nem tartozó tevékenységei során végzik.”

8. Az irányelv „Hatály” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezen irányelvet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon való feldolgozására [helyesen: kezelésére], valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon való feldolgozására [helyesen: kezelésére], amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

(2) Az irányelv nem alkalmazandó az alábbi személyesadat-feldolgozásokra [helyesen: személyesadat-kezelésekre]:

- a közösségi jog hatályán kívül eső tevékenységek, mint például az Európai Unióról szóló szerződés V. és VI. címeiben megállapítottak, valamint a közbiztonsággal, a védelemmel, a nemzetbiztonsággal (beleértve az ország gazdasági jólétét is, ha a feldolgozási [helyesen: az adatkezelési] művelet

7 — Az e cikkhez fűzött magyarázatok szerint e cikk „az Európai Közösséget létrehozó szerződés 286. cikkén, a [95/46 irányelven], és az EJEE 8. cikkén, valamint az Európa Tanácsnak az egyéneknek a személyes adatok gépi feldolgozása során való védelméről szóló, 1981. január 28-i egyezményén alapult, amelyet valamennyi tagállam megerősített”.

nemzetbiztonsági ügyre vonatkozik [helyesen: nemzetbiztonsági üggyel kapcsolatos]), továbbá a büntetőjog területén az állami tevékenységekkel kapcsolatos feldolgozási [helyesen: adatkezelési] műveletek,

- a természetes személy által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében végzett adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés].”

B – A cseh szabályozás

9. A személyes adatok védelméről és egyes törvények módosításáról szóló 101/2000. sz. törvény (a továbbiakban: 101/2000. sz. törvény) 3. §-ának (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A jelen törvény hatálya nem terjed ki a természetes személy által kizárólag személyes célra végzett személyesadat-kezelésre.”

10. Az említett törvény 5. §-a (2) bekezdésének e) pontja értelmében személyes adatok főszabály szerint csak az érintett hozzájárulásával kezelhetők. E hozzájárulás nélkül az adatkezelésre akkor kerülhet sor, ha ez az adatkezelő, a címzett vagy más érdekeltnek jogainak vagy jogilag védett érdekeinek megóvása érdekében szükséges. Ez az adatkezelés mindazonáltal nem sértheti az érintett magán- és családi életének védelméhez való jogát.

11. A 101/2000. sz. törvény 44. §-ának (2) bekezdése szabályozza a személyesadat-kezelő felelősségét abban az esetben, ha az jogsértést követ el azáltal, hogy az érintett hozzájárulása nélkül kezel személyes adatot, nem bocsátja az érintett rendelkezésére a releváns információkat, vagy nem teljesíti bejelentési kötelezettségét a hatáskörrel rendelkező hatóság felé.

III – Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés és a Bíróság előtti eljárás

12. A 2007. október 5. és 2008. április 11. közötti időszakban F. Ryneš a háza eresze alatt elhelyezett kamarát működtetett. A kamerát rögzített helyzetbe szerelték fel, az nem volt forgatható, és F. Ryneš házának bejáratáról, a közútról és a szemközti ház bejáratáról készített felvételeket. A rendszer csak képfelvétel készítését tette lehetővé, amelyet egy felvevőkészüléken, nevezetesen egy merevlemezen tároltak végtelenített formában. Amint a merevlemez megtelt, azon új felvétel került rögzítésre. A felvevőkészülékhez nem csatlakoztattak képernyőt, és így nem volt lehetőség a kép azonnali megtekintésére. Csak F. Ryneš fért hozzá közvetlenül a rendszerhez és annak adataihoz.

13. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az egyedüli oka annak, hogy F. Ryneš e kamerát működtette, a saját és családja tulajdonának, egészségének és életének védelme volt. F. Rynešt és családját ugyanis ismeretlen személyek több év alatt többször megtámadták, és az elkövetőket sohasem azonosították. Emellett az F. Ryneš felesége tulajdonában lévő ház ablakait 2005 és 2007 között többször betörték.

14. A 2007. október 6-a és 7-e közötti éjjel csúzlilövéssel betörték F. Ryneš házának egy ablakát. A szóban forgó kamerarendszer lehetővé tette két gyanúsított azonosítását. A felvételeket átadták a rendőrségnek, és azokat később a büntetőeljárás keretében bizonyítékként használták fel.

15. A gyanúsítottak egyike felvetette az F. Ryneš kamerarendszerének működtetésére vonatkozó engedély kérdését, és a hivatal 2008. augusztus 4-i határozatával megállapította, hogy F. Ryneš megsértette a 101/2000. sz. törvényt, mivel:

- adatkezelőként a házára szerelt kamerarendszer útján a ház előtti úton közlekedő és az út másik oldalán lévő házba belépő személyekre vonatkozó személyes adatokat gyűjtött e személyek hozzájárulása nélkül,
- nem tájékoztatta az érintetteket a személyes adatok kezeléséről, az adatkezelés terjedelméről és céljáról, az adatkezelő személyéről és az adatkezelés módjáról, valamint arról, hogy ki fér hozzá a személyes adatokhoz,
- adatkezelőként F. Ryneš nem teljesítette az adott adatkezelésre vonatkozó bejelentési kötelezettségét a hivatal felé.

16. F. Ryneš keresetet indított e határozattal szemben, amelyet a Městský soud v Praze (prágai fellebbviteli bíróság) 2012. április 25-i ítéletével elutasított. F. Ryneš ezen ítélettel szemben felfülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a kérdést előterjesztő bírósághoz.

17. E körülmények között a Nejvyšší správní soud 2013. március 20-i határozatával az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatalra a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Akkor is a 95/46[...] irányelv [...] 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, »a természetes személy által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében végzett [személyes]adat[-]kezelés[nek]« minősíthető-e egy családi házra szerelt kamerarendszernek a ház tulajdonosai tulajdonának, egészségének és életének védelme céljából történő működtetése, ha e rendszer közterületet is megfigyel?”

18. Írásbeli észrevételeket F. Ryneš, a hivatal, a cseh, a spanyol, az olasz, az osztrák, a lengyel és a portugál kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint az Európai Bizottság terjesztett elő. A 2014. március 20-i tárgyaláson a hivatal, a cseh, az osztrák és a lengyel kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint a Bizottság képviseltette magát.

IV – Elemzés

A – Előzetes megjegyzések

1. Az ügy körvonalairól

19. Először is meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés igen pontos, és a „személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében” kifejezés értelmére összpontosít, amelytől a 95/46 irányelvnek az F. Ryneš által folytatott videokamerás megfigyelésre való alkalmazandósága függ. Az ezen értelmezési kérdésre adandó válasz nem függhet attól, hogy a videokamerás megfigyelés elérte-e a kívánt célt, vagyis a bűnelkövetők azonosítását. A válasznak azonosnak kell lennie abban az esetben is, ha a videokamerás megfigyelés eredménytelen maradt volna, és csak az F. Ryneš háza előtti közterületen található személyekről készült, végül törlésre kerülő, tehát felhasználatlanul maradó felvételekhez vezetett volna.

20. Másodszor, az ügy lényegében a videokamerás megfigyelés minősítésére vonatkozik a 95/46 irányelv alkalmazásában. Következésképpen a rögzített képek későbbi felhasználása véleményem szerint nem lehet meghatározó a magára az irányelv alkalmazandóságára irányuló kérdés eldöntése szempontjából.⁸ Az F. Ryneš által folytatott videokamerás megfigyelés jogi minősítése nem alakulhat eltérően attól függően, hogy a képeket később törölték vagy mentették-e.

21. Harmadszor, az előzetes döntéshozatal alapjául szolgáló ügy eltér az olyan helyzetektől, amikor a videokamerás megfigyelést hatóságok vagy jogi személyek folytatják. A hatóságok tekintetében a 95/46 irányelv alkalmazandó, az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében foglalt helyzetek kivételével. A jogi személyek tekintetében ezen irányelv korlátozások nélkül alkalmazandó. Ez az oka annak, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata, bár e témában rendkívül gazdag, véleményem szerint nem szolgál közvetlenül átültethető iránymutatással.⁹

22. Végül egyértelműnek tűnik, hogy a jelen ügyben alkalmazandó a Charta, különösen annak 7. és 8. cikke. A szóban forgó helyzet az adatkezelő (angolul: „data controller”) és az érintett (angolul: „data subject”) alapvető jogai közötti összeütközéshez vezethet. A jelen ügyben az F. Ryneš és az azonosított bűnelkövetők közötti összeütközésről van szó. Ugyanakkor általában véve a 95/46 irányelv alkalmazandóságának összefüggésében a valamely közterület videokamerás megfigyelését végző természetes személyeknek a magánélet védelméhez való joga és az ott tartózkodó érintetteknek a személyes adatok tiszteletben tartásához való joga közötti összeütközésről van szó.

23. Ha a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a 95/46 irányelv a jelen ügyben alkalmazandó, akkor súlyozni kell az említett irányelv anyagi jogi rendelkezései, különösen 7. cikkének f) pontja¹⁰ keretében érintett különböző jogokat és érdekeket. Megjegyzem, hogy adott esetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz ennek elvégzése, azonban ez meghaladja a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem által kijelölt keretet.¹¹

2. Az ítélkezési gyakorlatból a személyes adatok védelmére vonatkozóan levonható következtetések

24. A 95/46 irányelv célja a természetes személyek alapvető jogai és szabadságai, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való joguk védelme magas szintjének biztosítása a személyes adatok kezelése tekintetében.¹²

25. A Bíróság az uniós jog értelmezése során a Chartát veszi alapul. Ítélkezési gyakorlatában ezenkívül a 95/46 irányelvet összekapcsolta az általános jogelvekkel, és ezáltal a Rómában, 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJE) 8. cikkével.¹³ A Bíróság megállapította továbbá, hogy a 95/46 irányelv a különböző érintett alapvető jogok közötti, a jogalkotó által meghatározott egyensúlyt jelent.¹⁴

8 — Ha a 95/46 irányelv alkalmazandó, a személyes adatok e későbbi felhasználása bizonyos jelentőséggel bírhat, például az irányelv 7. cikke f) pontjának alkalmazása céljából.

9 — Lásd ezen ítélkezési gyakorlat példaként az EJEB 44647/98. sz., Peck kontra Egyesült Királyság ítéletet, Ítéletek és Határozatok Tára, 2003-I, 57. § és a hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

10 — A 95/46 irányelv 7. cikke a következőképpen rendelkezik: „A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel [helyesen: kezelhetők], ha: [...] f) az adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű [helyesen: jogos] érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében”.

11 — E rendelkezés alkalmazásáról lásd: „Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive”, elérhető angol nyelven a http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm internetcímen.

12 — Lásd ebben az értelemben: IPI-ítélet (C-473/12, EU:C:2013:715) 28. pont, valamint a 95/46 irányelv 1. cikke és (10) preambulumbekkezdése.

13 — Az EJE 8. cikkének (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.”

14 — A Bizottság kontra Bavarian Lager ítélet (C-28/08. P, EU:C:2010:378) 63. pontjában a Bíróság a következőképpen részesítette előnyben a személyes adatok védelmét a dokumentumokhoz való hozzáféréssel szemben: „Következésképpen, amennyiben az 1049/2001 rendeleten alapuló kérelem célja személyes adatokat tartalmazó dokumentumokhoz való hozzáférés engedélyezése, a 45/2001 rendelet rendelkezései, beleértve annak 8. és 18. cikkét, teljes mértékben alkalmazandóvá válnak”.

26. A Google Spain és Google ítéletben¹⁵ a Bíróság így hangsúlyozta a 95/46 irányelv hatékony érvényesülésének, valamint a természetes személyek alapvető jogai és szabadságai hatékony és teljes védelmének fontosságát, amelyet az irányelv biztosítani kíván,¹⁶ különösen a személyes adatok kezelése tekintetében a magánélet tiszteletben tartásához való jogot illetően, amelynek ez az irányelv különös jelentőséget tulajdonít, amint azt többek között 1. cikkének (1) bekezdésében, valamint (2) és (10) preambulumbekkezdésében megerősíti.¹⁷

27. E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a 95/46 irányelvnek az alapvető szabadságok és különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértésére alkalmas személyesadat-kezelést szabályozó rendelkezéseit szükségszerűen az alapvető jogok fényében kell értelmezni, amelyek az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon általános jogelvek szerves részét képezik, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja, és amelyek immár a Charta részét képezik.¹⁸

28. Pontosabban, a Google Spain és Google ítéletben, a Bíróság a következőket állapította meg: „a Charta 7. cikke biztosítja a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, míg a Charta 8. cikke kifejezetten kinyilvánítja a személyes adatok védelméhez való jogot. Ez utóbbi cikk (2) és (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ilyen adatokat csak tisztességesen és jóhiszeműen, meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni, mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni, továbbá e szabályok tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie. Ezeket a követelményeket többek között a 95/46 irányelv 6., 7., 12., 14. és 28. cikke hajtja végre.”¹⁹

29. Megjegyzem, hogy ez utóbbi rendelkezések – a 28. cikk kivételével – a hatóságnak nem minősülő adatkezelők és az érintettek közötti horizontális viszonyokra is alkalmazandók.

3. A videokamerás megfigyelőrendszerekről a 95/46 irányelv célkitűzéseire tekintettel

a) A videokamerás megfigyelőrendszerekről

30. A videokamerás megfigyelőrendszereket a folyamatos és rendszeres működés jellemzi, a felvételek esetleges megőrzésének – változó – időtartamától függetlenül.²⁰ Hangsúlyozom, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett jelen kérdés egy rögzített helyzetben felszerelt típusú megfigyelőrendszerre vonatkozik, amely közterületre, valamint a szemközti ház bejáratára is kiterjed, és így az ott tartózkodó, az e megfigyelésről előzetesen nem tájékoztatott meghatározatlan számú személy azonosítását teszi lehetővé. Ezzel szemben a mobiltelefonokkal, videokamerákkal vagy digitális fényképezőgépekkel készített felvételekhez kapcsolódó jogkérdések más jellegűek, így a jelen indítványban azokkal nem kell foglalkozni.

31. Az ugyanis, hogy egy képeket rögzítő videokamerás megfigyelőrendszer a 95/46 irányelv hatálya alá tartozik, amennyiben önmagában véve automatizált adatkezelésnek minősül (ez a helyzet a digitális felvételek esetében), vagy ilyen adatkezeléshez vezet, már az irányelv (16) preambulumbekkezdéséből következik.

15 — EU:C:2014:317, 58. pont.

16 — Lásd analógia útján: L'Oréal és társai ítélet (C-324/09, EU:C:2011:474) 62. és 63. pont.

17 — Lásd ebben az értelemben: Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (C-465/00, C-138/01 és C-139/01, EU:C:2003:294, 70. pont), Rijkeboer-ítélet (C-553/07, EU:C:2009:293, 47. pont), valamint IPI-ítélet (EU:C:2013:715, 28. pont és hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

18 — Lásd többek között: Google Spain és Google ítélet (EU:C:2014:317, 68. pont), Connolly kontra Bizottság ítélet (C-274/99. P, EU:C:2001:127, 37. pont), valamint Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (EU:C:2003:294, 68. pont).

19 — EU:C:2014:317, 69. pont.

20 — A 95/46 irányelv 29. cikke létrehoz egy független tanácsadói munkacsoportot (a továbbiakban: 29. cikk szerinti munkacsoport), amely többek között a tagállamok személyes adatok védelmével megbízott hatóságaiából áll. A jelen kérdéshez lásd az említett munkacsoport 4/2004 véleményét a személyes adatok videokamerás megfigyelés útján történő kezeléséről, elérhető a http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm internetcímen.

32. E tekintetben megjegyzem, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdése második francia bekezdésének értelmezését vizsgálja. Ennélfogva úgy vélem, hogy a kérdést előterjesztő bíróság implicit módon, jóllehet szükségszerűen, úgy ítéli meg, hogy az alapügyben szóban forgó adatkezelés eleget tesz az irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében rögzített feltételeknek.²¹

33. A kérdést előterjesztő bíróság nem szolgál részletes leírással a szóban forgó videofelvételek tartalmát illetően. Ugyanakkor vélhetjük úgy, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően az ilyen típusú felvételek „együttesen véve igen pontos következtetések levonását tehetik lehetővé azon személyek magánélete vonatkozásában, akiknek az adatait megőrizték, így például a napi szokások, az állandó vagy ideiglenes tartózkodási helyek, a napi vagy egyéb helyváltoztatások, a gyakorolt tevékenységek, az e személyek társadalmi kapcsolatai és az általuk látogatott társadalmi közegek tekintetében”.²²

34. Egyébiránt „[a]z adatok megőrzése [...] abból a célból, hogy azokhoz az illetékes nemzeti hatóságok adott esetben hozzáférjenek”, amint arra az alapeljárásban sor került, „közvetlenül és konkrétan a magánéletet, és így a Charta 7. cikke által biztosított jogokat érinti. Ezenkívül az ilyen adatmegőrzés a Charta 8. cikkéhez is kapcsolódik, mivel e cikk értelmében véve személyes adatok kezelésének minősül, és ezért szükségszerűen meg kell felelnie az e cikkből eredő adatvédelmi követelményeknek.”²³

b) A 95/46 irányelv célkitűzéseiről

35. A Bíróság jelezte, hogy különösen a 95/46 irányelv (3), (7) és (8) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy az irányelv mindenekelőtt a személyes adatok tagállamok közötti szabad áramlásának biztosítására irányul azon nemzeti szabályok összehangolása révén, amelyek az egyének védelmére vonatkoznak az ilyen személyes adatok kezelése tekintetében, ami az EK 14. cikk (2) bekezdése értelmében a belső piac kialakítása és működése érdekében szükséges.²⁴

36. Címének megfelelően a 95/46 irányelv egy másik célkitűzést is szolgál, nevezetesen „a személyes adatok kezelése vonatkozásában az egyének védelmé[t]”. Az irányelv így keretet hoz létre, amelyen belül biztosítja a *természetes személyek védelmét* a személyes adatok kezelése vonatkozásában.

37. Egyébiránt igaz, hogy a személyes adatok szabad áramlása sértheti a magánélethez való – különösen az EJEE 8. cikkében,²⁵ valamint az uniós jog általános elveiben elismerést nyert – jogot.²⁶

38. Ezért, amint az különösen a 95/46 irányelv (10) preambulumbekkezdéséből és 1. cikkéből kitűnik, annak célja többek között nem a meglévő nemzeti jogszabályok által nyújtott védelem szintjének csökkenése, hanem ellenkezőleg, az Unión belül az alapvető jogok és szabadságok védelmének biztosítása a személyes adatok kezelése tekintetében.²⁷

21 — Lásd a 95/46 irányelv (15) preambulumbekkezdését is, amely szerint „az ilyen adatok feldolgozására [helyesen: kezelésére] ez az irányelv csak akkor terjed ki, ha az automatizált módon történik, vagy ha a feldolgozott [helyesen: kezelt] adatokat egy egyénekhez kapcsolódó speciális szempontok szerint strukturált nyilvántartási rendszerben tárolják, vagy kívánják tárolni a szóban forgó személyes adatokhoz való könnyű hozzáférés lehetővé tétele érdekében”.

22 — Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet (EU:C:2014:238, 27. pont).

23 — Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet (EU:C:2014:238, 29. pont), valamint Volker und Markus Schecke és Eifert ítélet (C-92/09 és C-93/09, EU:C:2010:662, 47. pont).

24 — Lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Németország ítélet (C-518/07, EU:C:2010:125, 20–22. pont), és Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (EU:C:2003:294, 39. és 70. pont).

25 — Lásd ebben az értelemben az EJEB 27798/95. sz., Amann kontra Svájc ítéletet (nagytanács), Ítéletek és Határozatok Tára, 2000-II, 69. és 80. §, valamint a 28341/95. sz., Rotaru kontra Románia ítéletet (nagytanács), Ítéletek és Határozatok Tára, 2000-V, 43. és 46. §.

26 — Bizottság kontra Németország ítélet (EU:C:2010:125, 21. pont).

27 — Bizottság kontra Németország ítélet (EU:C:2010:125, 22. pont), Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (EU:C:2003:294, 70. pont), valamint Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ítélet (C-73/07, EU:C:2008:727, 52. pont).

39. Egyértelmű, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jogot illetően elmondható, hogy „a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ezen alapvető jog védelme minden esetben megköveteli, hogy a személyes adatok védelme alóli kivételek és e védelem korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak”,²⁸ és hogy e tekintetben „a személyes adatoknak a Charta 8. cikkének (1) bekezdésében szereplő kifejezett kötelezettségből eredő védelme különös jelentőséggel bír a Charta 7. cikkében szereplő, a magánélet tiszteletben tartásához való jog szempontjából”.²⁹

B – A 95/46 irányelv hatálya alóli, a 3. cikk (2) bekezdésének második francia bekezdésében rögzített kizárásról

40. Az alapeljárás azt a kérdést veti fel, hogy F. Ryneš tevékenysége a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében rögzített, a „természetes személy által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében végzett” adatkezelésre vonatkozó kivétel alkalmazásában kizárt-e a 95/46 irányelv hatálya alól. E rendelkezés nem a személyesadat-kezelés előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben leírt céljára, vagyis „a ház tulajdonosai tulajdonának, egészségének és életének védelmére” irányul.

41. Hangsúlyozni szeretném, hogy az alapeljárás nem a nemzetbiztonságra vagy az állam büntetőjog területén végzett tevékenységeire vonatkozik, amelyek a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében rögzített kivétel hatálya alá tartozhatnának, még ha a jelen ügyben az összegyűjtött adatokat végül átadták is a hatóságoknak.³⁰ Valójában F. Ryneš bűncselekmény sértettjévé vált magánszemélyként járt el, és nem a rendőri szervek tagjaként.

42. F. Ryneš, a cseh, az olasz és a lengyel kormány, valamint az Egyesült Királyság Kormánya azt az álláspontot képviseli, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló videokamerás megfigyelőrendszer működtetésére, amelynek célja a ház tulajdonosai tulajdonának, egészségének és életének védelme, a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdése második francia bekezdésének értelmében kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenység keretében kerül sor, még akkor is, ha az említett rendszer közterületet is megfigyel. Ezzel szemben a hivatal, az osztrák, a portugál és a spanyol kormány, valamint a Bizottság úgy véli, hogy abban az esetben, ha – mint a jelen ügyben – az említett rendszer közterületet is megfigyel, a fent említett kivétel nem alkalmazandó.

a) Az adatkezelés céljának a 95/46 irányelv alkalmazási feltételeként történő figyelembevétele

43. A tárgyaláson kimerítően megvitatásra került az a kérdés, hogy a kivétel alkalmazása függhet-e a szóban forgó személy szándékától. Pontosabban arról van szó, hogy az adatkezelés „kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenység keretében végzett” jellege megállapítható-e az adatkezelő által követett célra tekintettel.

44. A kérdést előterjesztő bíróság szerint F. Ryneš a megfigyelést „a ház tulajdonosai tulajdonának, egészségének és életének védelme céljából” végezte. Véleményem szerint nem kizárt, hogy az ilyen *szubjektív cél* jellemezte tevékenység eleget tegyen a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontjában rögzített feltételeknek, ami annak keretében jogszerűvé tenné a személyes adatok kezelését. Mindazonáltal a Bíróságnak nem ezt a kérdést tették fel. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett jelen kérdés a 95/46 irányelv hatályára vonatkozik, ami szükségképpen megelőzi az anyagi jogi rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozó bármely kérdést.

28 — Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet (EU:C:2014:238, 52. pont), és IPI-ítélet (EU:C:2013:715, 39. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 — Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet (EU:C:2014:238, 53. pont).

30 — Az első francia bekezdésben rögzített kivételhez lásd: Lindqvist-ítélet (EU:C:2003:596, 43. és azt követő pontok).

45. Ilyen körülmények között el kell dönten, hogy az F. Ryneš által végzett személyesadat-kezelés ki van-e zárva az irányelv hatálya alól, figyelemmel annak szubjektív céljára, amennyiben úgy tekinthető, hogy e cél megalapozza a szóban forgó adatkezelés kizárólag személyes célra vagy háztartási tevékenység keretében végzett jellegét.

46. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése rendelkezésének funkciója abban áll, hogy meghatározza az említett irányelv hatályát oly módon, hogy az alól kizár bizonyos helyzeteket, amelyek esetében valamely tevékenység, bár eleget tesz az ezen irányelvben meghatározott feltételeknek, mégis kizárt marad az irányelv hatálya alól. Véleményem szerint valamely uniós jogi aktus hatálya nem függhet az érdekelt fél – a jelen esetben az adatkezelő – szubjektív céljától, mivel e cél külső tényezők alapján objektív módon nem ellenőrizhető, és azon érintettek viszonylatában, akiknek a jogait és érdekeit a szóban forgó tevékenység érinti, nem is releváns.

47. A személyesadat-kezelés célja ugyanis nem lehet meghatározó egy a közúton sétáló és videokamerás megfigyelés tárgyát képező gyalogos vonatkozásában azon védelem szempontjából, amelyre ez utóbbinak a személyes adatok kezelőjével szembeni jogi helyzetét meghatározó pontos jogszabályi rendelkezések részéről szüksége van. Az adatkezelés célja ezzel szemben szerepet játszhat az adatkezelés jogszerűségének értékelése során. Az irányelv hatályát tehát objektív szempontok alapján kell meghatározni.

b) Kizárólag személyes célra végzett vagy kizárólag háztartási tevékenység

48. A szóban forgó kivétel tartalmának szemléltetésére a 95/46 irányelv két példát említ: a levelezést és a címjegyzékek vezetését.³¹ Egyértelmű, hogy a kivételt megszorítóan kell értelmezni, amit a 95/46 irányelvre vonatkozó ítélkezési gyakorlat is megerősít.³²

49. E kivétel nagyon pontos elhatárolása ugyanis hozzájárul a személyes adatok nem szabályozott gyűjtésének megakadályozásához, amelyre az uniós jog által szabályozott kereteken kívül, és következésképpen a Charta 8. cikkének (2) és (3) bekezdéséből³³ eredő követelmények alá nem tartozó módon kerülhet sor.

50. A Lindqvist-ügy a jelen ügghöz hasonlóan egy természetes személy által megvalósított személyesadat-kezelésre vonatkozott. Tizzano főtanácsnok azt az álláspontot képviselte, hogy a „kizárólag személyes célra vagy háztartási tevékenység keretében” végzett tevékenységek kategóriája csak az olyan tevékenységekre terjed ki, mint „a levelezés és a címjegyzékek vezetése [...], vagyis a nyilvánvalóan magánjellegű és bizalmas tevékenységekre, amelyeket arra szántak, hogy az érintettek személyes körén vagy háztartása körén belül maradjanak”, és hogy az adott ügyben a második francia bekezdés szerinti kivétel nem alkalmazandó.³⁴

51. Véleményem szerint a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése szerinti, „személyes célra” végzett tevékenységek olyan tevékenységek, amelyek szorosan és objektív módon kapcsolódnak valamely személy magánélethez, és amelyek nem érintik érzékelhető módon más személyes szféráját. E tevékenységekre mindazonáltal sor kerülhet a lakóhelyen kívül. A „személyes

31 — Az irányelv (12) preambulumbekkezdése.

32 — Satakunnan Markkinapörssi és Satamedia ítélet (EU:C:2008:727, 38–49. pont), Parlament kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-317/04 és C-318/04, EU:C:2006:346, 54–61. pont), és Lindqvist-ítélet (EU:C:2003:596, 47. pont).

33 — E rendelkezések szerint a személyes adatokat „csak tisztességesen és jóhiszeműen, meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni. [...] E szabályok tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie.”

34 — Lásd Tizzano főtanácsnok Lindqvist-ügyre vonatkozó indítványának (EU:C:2002:513) többek között 34. és 35. pontját (kiemelés tőlem). Egyébiránt a főtanácsnok azon a véleményen volt, hogy a „szóban forgó adatkezelést a közösségi jog hatályán kívül eső tevékenységek keretében végzik”. A Bíróság azonban elutasította ezt az értelmezést.

célra” végzett tevékenységek a családi életéhez kapcsolódnak, és azokra általában a lakóhelyen vagy a családtagok számára közös más helyeken, például a másodlagos lakóhelyen, hotelszobában vagy személygépjárműben kerül sor. E tevékenységek mind összefüggnek a magánélet Charta 7. cikkében biztosított védelmével.

52. Valójában az Egyesült Királyság Kormányához hasonlóan én is úgy vélem, hogy e kivétel a jelenlegi, vagyis a 95/46 irányelv által létrehozott jogi keretek között lehetővé teszi a Charta 7. cikkében rögzített védelem biztosítását azon személy részére, aki magán- és családi élete keretében személyesadat-kezelést folytat.

53. Mindazonáltal a 95/46 irányelv keretében ahhoz, hogy e kivétel szóba jölessen, nem elegendő, hogy a tervezett tevékenységek személyes célú vagy háztartási tevékenységhez kapcsolódnak, hanem emellett az is szükséges, hogy e kapcsolat kizárólagos legyen. E tekintetben hozzáteszem, hogy véleményem szerint nem fér kétség ahhoz, hogy a kizárólagosság feltétele mind a személyes célú, mind a háztartási tevékenységekre vonatkozik.

54. Véleményem szerint mások videokamerás megfigyelése, vagyis a helyszínek rendszeres megfigyelése a személyek azonosítása céljából rögzítésre kerülő videojelet előállító készülék útján, még ha erre valamely házon belül is kerül sor, nem tekinthető *kizárólag személyes célúnak*, ez azonban nem zárja ki, hogy a háztartási tevékenység fogalma alá tartozhasson.

55. Ezzel szemben igaz, hogy – mint azt az Egyesült Királyság Kormánya előadja – a magánlakás sérthetetlenségének védelme, valamint a lopással és a jogellenes behatolással szembeni védelme olyan tevékenységeket jelentenek, amelyek minden háztartás számára lényegesek, és ezért háztartási tevékenységnek tekinthetők.

56. Mindazonáltal véleményem szerint a közterületre kiterjedő videokamerás megfigyelés nem tekinthető *kizárólag háztartási* tevékenységnek, mivel olyan személyekre is kiterjed, akik semmilyen kapcsolatban nem állnak a szóban forgó családdal, és meg kívánják őrizni anonimitásukat. Mint azt a Bíróság megállapította, „az a körülmény, hogy az adatok megőrzésére és azok későbbi felhasználására anélkül kerül sor, hogy” az adott ügyben érintetteket „erről tájékoztatnák, az érintett személyekben [...] azt az érzést keltheti, hogy magánéletük állandó felügyelet alatt áll”.³⁵

57. A közterület rendszeres, természetes személy által végzett videokamerás megfigyelése tehát nem mentesül a személyes adatok védelméből eredő, a jogi személyekre és hatóságokra alkalmazandó követelmények alól. Ez az értelmezés végeredményben lehetővé teszi, hogy a valamely családi ház előtt található közterület videokamerás megfigyelését végző személyek ne részesüljenek előnyben az egyéb, társasházi épületek környékén végzett megfigyeléshez képest, mivel így valamennyi személyesadat-kezelőre, legyenek azok természetes vagy jogi személyek, azonos követelmények vonatkoznak.³⁶

58. A fentiek alapján megállapítom, hogy az olyan személyesadat-kezelés, mint amelyet F. Ryneš végzett, nem tartozik a „kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenység keretében végzett” tevékenységek fogalma alá, és így az említett – a szóban forgó kivétel alá nem tartozó – adatkezelésre kiterjed a 95/46 irányelv hatálya.

35 — Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet (EU:C:2014:238, 37. pont).

36 — Lásd a 29. cikk szerinti munkacsoport 4/2004 véleményét a személyes adatok videokamerás megfigyelés útján történő kezeléséről.

c) Kiegészítő megjegyzések

59. Annak érdekében, hogy kimerítő választ adhassak, szeretném tisztázni, hogy bár az ítélkezési gyakorlatban a személyes adatok „közzétételét” gyakran említik a 95/46 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében rögzített kivétel alkalmazhatatlanságának megállapítása érdekében figyelembe vett elemek között,³⁷ a közzététel hiánya nem vezet *a contrario* e kivétel alkalmazandóságához. A személyes adatok rögzítése és megőrzése önmagában a Charta 7. cikkében biztosított jogokba való beavatkozást valósít meg.³⁸

60. Ezen túlmenően megjegyzem, hogy az F. Ryneš által rögzített személyes adatokat büntetőeljárás keretében közzétették a hatóságokkal. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint „az illetékes nemzeti hatóságok adatokhoz való hozzáférése ezen alapjogba való további beavatkozásnak minősül”.³⁹

61. Ha a Bíróság az általam javasoltaknak megfelelően megállapítja, hogy a 95/46 irányelv alkalmazandó, az F. Ryneš által folytatott tevékenységet az említett irányelv keretében kell elemezni, amely a személyek alapvető jogai és érdekei közötti egyensúlyt kívánja megteremteni és biztosítani.

62. Ebben az esetben meg kell vizsgálni különösen a szóban forgó adatkezelés „jogszerűségét”.⁴⁰ E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 95/46 irányelv 13. cikke által – többek között „az érintett, vagy mások jogainak és szabadságainak védelme” érdekében – engedett eltérésekre figyelemmel a személyes adatok bármilyen kezelése meg kell feleljen egyrészt az ezen irányelv 6. cikkében az adatok minőségére vonatkozóan megfogalmazott elveknek, másrészt az adatkezelés jogszerűségére vonatkozó, az említett irányelv 7. cikkében felsorolt kritériumok egyikének.⁴¹

63. Ami az olyan adatkezelés jogszerűségét illeti, mint amelyről az alapeljárásban szó van, úgy vélem, hogy arra vonatkozhat a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontjában rögzített, a jogszerűsége vonatkozó kritérium.

64. A 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontja ugyanis két együttes feltételt ír elő ahhoz, hogy az adatok kezelése jogszerű legyen, nevezetesen egyfelől azt a feltételt, hogy a személyes adatok kezelése az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél vagy felek jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, másfelől pedig azt, hogy ezeknél ne legyenek magasabb rendűek az érintett személy alapvető jogai és szabadságai. Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy e feltételek közül a második megköveteli a szóban forgó ellentétes jogok és érdekek közötti súlyozást, amely főszabály szerint az adott egyedi eset körülményeitől függ, és amelynek keretében a súlyozást végző személynek vagy intézménynek kell figyelembe vennie az érintett személynek a Charta 7. és 8. cikkéből eredő jogai jelentőségét.⁴² A 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontja gyakran szolgál alapul a személyes adatok kezelése jogszerűségének vizsgálata során.⁴³

65. A jelen ügyben véleményem szerint az F. Ryneš által folytatott tevékenység célja egyéb alapvető jogai – így a tulajdonhoz való jog és a családi élethez való jog – élvezetének védelme volt.

37 — Lásd például: Lindqvist-ítélet (EU:C:2003:596, 47. pont).

38 — Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet (EU:C:2014:238, 34. pont).

39 — Uo., 35. pont. Az EJEE 8. cikkét illetően lásd az EJEB, 1987. március 26-i Leander kontra Svájc ítéletet, A. sorozat 116. szám, 48. §; a Rotaru kontra Románia ítéletet (nagytanács), 28341/95. sz., 46. §, Ítéletek és Határozatok Tára 2000-V, valamint a Weber és Saravia kontra Németország határozatot, 54934/00. sz., 79. §, Ítéletek és Határozatok Tára 2006-XI.

40 — A jogszerűségről lásd például: Worten-ítélet (C-342/12, EU:C:2013:355, 33. és azt követő pontok).

41 — Google Spain és Google ítélet (EU:C:2014:317, 71. pont); Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (EU:C:2003:294, 65. pont); ASNEF és FECEMD ítélet (C-468/10 és C-469/10, EU:C:2011:777, 26. pont), valamint Worten-ítélet (EU:C:2013:355, 33. pont).

42 — ASNEF és FECEMD ítélet (EU:C:2011:777, 38. és 40. pont).

43 — A tárgyaláson egy másik kérdéssel foglalkoztak, nevezetesen a felvételeket készítő járművek fedélzeti kameráinak értékelésével. A javasolt értelmezés alapján világosnak tűnik, hogy ezekre a közutak megfigyelését – az ott közlekedő személyeket is beleértve – ellátó készülékekre nem terjedhet ki az említett kivétel, és működtetésükre ezért teljes mértékben vonatkoznak a 95/46 irányelvben előírt feltételek.

66. Ily módon az, hogy a 95/46 irányelv alkalmazandó, nem feltétlenül kedvezőtlen a személyes adatok kezelőjének érdekeire nézve, feltéve, hogy ezek esetében valóban jogos érdekekről van szó, az említett irányelv 7. cikke f) pontjának megfelelően. Nem logikus azt állítani, hogy F. Ryneš alapvető jogai védelme érdekében mellőzni kell egy európai irányelv alkalmazását, amelynek célja pontosan az, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen ez utóbbi, illetve más természetes személyek, nevezetesen a személyesadat-kezeléssel érintett személyek jogai között.

67. Az a körülmény, hogy a 95/46 irányelv egy ilyen helyzetre alkalmazandó, önmagában nem jelenti azt, hogy az F. Ryneš által folytatott tevékenység jogellenes lenne. Ezzel szemben a 95/46 irányelv keretében kell elvégezni az alapeljárásban alkalmazandó alapvető jogok közötti súlyozást.

V – Végkövetkeztetések

68. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Nejvyšší správní soud által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre a következőképpen válaszoljon:

Egy családi házra szerelt, közterületet is megfigyelő kamerarendszernek a ház tulajdonosai tulajdonának, egészségének és életének védelme céljából történő működtetése nem minősül a személyes adatok kezelése vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, a természetes személy által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenysége keretében végzett személyesadat-kezelésnek.